

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: **«Проблема ілюзії та дійсності в романі «Дон Кіхот»»**

Студентки III курсу групи СОа 18-21
напряму підготовки Іноземні мови та
літератури, методика навчання
іноземних мов і зарубіжної літератури
(англійська і друга західноєвропейська
мова) спеціальності 014 Середня освіта
Русіної Дарини Вячеславівни
Керівник докт. філол. наук, професор
Мариненко Ю. В.

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ІЛЮЗІЯ ЯК ОБРАЗ СВІТУ	6
1.1.Психологічний аспект ілюзій.....	6
1.2.Природа ілюзій у контексті роману.....	9
РОЗДІЛ II. ДІЙСНІСТЬ ЯК СПРИЙНЯТТЯ РЕАЛЬНОСТІ	14
2.1.Формування реальності через персональний досвід.....	14
2.2.Порівняння реальності та ілюзій у романі «Дон Кіхот».....	16
РОЗДІЛ III. ЗІТКНЕННЯ ІЛЮЗІЙ ТА ДІЙСНОСТІ	20
3.1.Конфлікт між світом ілюзій та реальністю.....	20
3.2.Пошук внутрішнього балансу між ілюзією та дійсністю.....	22
ВИСНОВКИ	25
RESUME	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

Актуальність теми є дуже важливою з різних причин:

Питання про сприйняття дійсності та взаємозв'язок ілюзій та реальності має велике філософське значення. Романи часто є важливими джерелами для вивчення цих питань.

Романи часто є способом, за допомогою якого автори висловлюють свої думки та ідеї про світ. Аналізуючи тему ілюзії та дійсності у романі, можна розкрити авторську позицію та розкрити внутрішній зміст твору.

Тема ілюзії та дійсності також має важливе значення у психології. Дослідження того, як люди сприймають світ і як це впливає на їхні дії та рішення, може бути корисним для розуміння людської психіки.

У сучасному світі, де віртуальна реальність та інші технологічні ілюзії стають все більш поширеними, тема ілюзії та дійсності в романі може набувати нового, актуального значення.

Таким чином, тема "Проблема ілюзії та дійсності в романі" може бути досить актуальною та цікавою для дослідження в рамках курсової роботи.

Ступінь розробленості. При дослідженні даної теми курсової роботи використовувалася наукова література, різні монографії та статті. Дану тематику досліджували такі вчені – Роланд Барт, Сігмунд Фрейд, Жан-Поль Сартр, Умберто Еко.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають з приводу дослідження проблеми ілюзії та дійсності в романі «Дон Кіхот».

Предмет дослідження стосується взаємодії між ілюзією та дійсністю в контексті літературного твору.

Аналіз того, як автор використовує різні літературні техніки для створення ілюзії та розкриття дійсності у романі. Це може включати вивчення наративних прийомів, перспективи розповіді, використання символіки та метафор.

Дослідження впливу ілюзії роману «Дон Кіхот» на психіку персонажів та їхній спосіб сприйняття дійсності. Це може включати аналіз мотивацій персонажів, їхніх внутрішніх конфліктів та емоційного стану.

Розгляд теми ілюзії та дійсності з філософської точки зору. Це може включати вивчення концепцій існування, реальності та перцепції, а також відомих філософських теорій, що стосуються цих понять.

Аналіз впливу соціального та культурного контексту на сприйняття ілюзії та дійсності в романі.

Це може включати розгляд теми класових або гендерних різниць у сприйнятті дійсності, а також вивчення історичного фону твору. Вивчення використання знаків та символів для створення ілюзії та розкриття дійсності у романі.

Може включати аналіз відображення сюжетних елементів, образів та мовних засобів.

Мета дослідження є досить широкою і включає як аналітичний розбір тексту, так і вивчення більш загальних аспектів теми в контексті літературної, філософської та психологічної дискусій.

Досягнення мети здійснювалось шляхом вирішення наступних **завдань**:

- 1) розглянути психологічний аспект ілюзій;
- 2) розкрити особливості природи ілюзій у контексті роману;
- 3) висвітлити формування реальності через персональний досвід;
- 4) порівняти реальність та ілюзію у романі;
- 5) проаналізувати конфлікт між світом ілюзій та реальністю;
- 6) надати рекомендації щодо пошуку внутрішнього балансу між ілюзією та дійсністю.

Теоретико-методологічна основа дослідження:

- *теоретичні* – дослідження літературознавчих праць, що стосуються теми ілюзії та дійсності в літературі, для ознайомлення зі становищем у

досліджуваній області. Використання психологічних теорій та концепцій для аналізу сприйняття дійсності персонажами роману, їхніх мотивацій та внутрішніх конфліктів.

- *практичні* – дослідження тем, мотивів та сюжетних ліній роману для визначення їхнього відображення ілюзій та дійсності.

Структура курсової роботи зумовлена метою і завданнями дослідження і включає вступ, три розділи, шість підрозділів, висновки, список використаних джерел.

РОЗДІЛ I. ІЛЮЗІЯ ЯК ОБРАЗ СВІТУ

1.1. Психологічний аспект ілюзій

У сучасному світі поняття ілюзії стає все більш актуальним, оскільки ми живемо в епоху, де візуальні та інформаційні стимули навівають нас на роздуми про природу реальності та перспективи її сприйняття. Ілюзія відображається у всіх аспектах нашого життя, від особистих уявлень про себе до загальних концепцій суспільства.

З психологічної перспективи ілюзії можна визначити як сприйняття або уявлення, яке відрізняється від реальності, але сприймається як реальне. Це може включати сприйняття або інтерпретацію подій, об'єктів чи ситуацій так, що вони не відповідають дійсності, але стають об'єктом переконання або уявлень людини [1].

Ілюзії можуть виникати з різних причин, включаючи перевантаження чи неправильне сприйняття інформації, емоційні впливи, стереотипи, очікування та інші фактори. Вони можуть бути тимчасовими або стійкими, і їхні наслідки можуть варіюватися від легкокомисливих до серйозних.

З психологічної точки зору ілюзії є цікавим об'єктом дослідження, оскільки вони відображають складність сприйняття та інтерпретації інформації людиною. Вони можуть відображати певні аспекти психологічного стану людини, включаючи її потреби, переконання, уявлення та емоції.

Для психологічного дослідження ілюзій важливо враховувати їхній контекст, внутрішній стан людини та інші фактори, які можуть впливати на їхнє виникнення та розвиток. Вивчення ілюзій допомагає краще зрозуміти процеси сприйняття та інтерпретації інформації, а також розкриває психологічні механізми, які можуть бути в основі наших уявлень та переконань [2].

Дослідження мотивацій та психологічних факторів, які призводять до формування ілюзійного сприйняття світу, включає в себе аналіз різних аспектів

людської психології та їх вплив на сприйняття дійсності. Ось деякі ключові мотивації та фактори, які можуть викликати ілюзійне сприйняття:

Люди часто створюють ілюзії, щоб відчутти більше контролю над навколишнім світом або своєю життєвою ситуацією. Навіть якщо ілюзії не відповідають дійсності, вони можуть надати відчуття впевненості та стабільності.

Ілюзії можуть слугувати захистом від неприємностей або неприємних фактів життя. Люди можуть створювати ілюзії, щоб уникнути негативних емоцій або почуттів, таких як страх, тривога або безпорадність [3, с. 430].

Ілюзії можуть виникати з бажання підтвердити свої власні переконання, уявлення або стереотипи. Люди можуть сприймати інформацію таким чином, щоб підтвердити свої власні погляди або переконання, навіть якщо це суперечить дійсності.

Ілюзії можуть виникати з бажання створити краще уявлення про себе або світ. Люди можуть сприймати себе або світ у більш приємному світлі, ніж це відповідає дійсності, для підвищення свого самопочуття та самовпевненості.

Ілюзії можуть виникати з бажання відповідати соціальним нормам або очікуванням оточуючих. Люди можуть створювати ілюзії про себе або світ, щоб відповідати стандартам, прийнятим у їхньому соціальному оточенні.

Дослідження цих мотивацій та психологічних факторів допомагає краще зрозуміти, чому люди створюють ілюзії та як це впливає на їхнє сприйняття світу. Вивчення цих аспектів може розкрити складність людської психології та її вплив на формування індивідуальних уявлень та переконань [4].

Аналіз психологічних механізмів, які лежать в основі створення ілюзій, допомагає розуміти, як людський розум обробляє інформацію та формує сприйняття дійсності. Ось деякі ключові психологічні механізми, які можуть викликати ілюзії:

1. Узгодженість: цей механізм включає тенденцію сприймати інформацію так, щоб вона відповідала нашим існуючим уявленням, переконанням або

очікуванням. Наприклад, якщо ми маємо певні стереотипи про певну групу людей, ми можемо сприймати інформацію таким чином, щоб вона підтверджувала наші стереотипи.

2. Підтвердження очікувань: цей механізм включає тенденцію сприймати інформацію таким чином, щоб вона підтверджувала наші очікування. Наприклад, якщо ми очікуємо позитивний результат, ми можемо сприймати інформацію таким чином, щоб вона підтверджувала цей результат.
3. Вплив емоцій: емоції можуть впливати на сприйняття інформації та формування ілюзій. Наприклад, позитивні емоції можуть сприяти створенню ілюзій благополуччя або успіху, тоді як негативні емоції можуть призводити до створення ілюзій безпеки або захисту.
4. Психологічний захист: ілюзії можуть виникати як засіб захисту від неприємних фактів або емоцій. Наприклад, люди можуть утворювати ілюзії про свій стан здоров'я, щоб уникнути страху або тривоги.
5. Контекстуальний вплив: сприйняття інформації може змінюватися в залежності від контексту, в якому вона подається. Наприклад, та сама інформація може сприйматися інакше в різних соціальних або культурних контекстах [5, с. 226-233].

Розуміння цих психологічних механізмів допомагає краще зрозуміти, як і чому виникають ілюзії в нашому сприйнятті світу. Вивчення цих аспектів може розкрити, як людський розум обробляє інформацію та формує сприйняття дійсності, і як це впливає на наше поведінка та рішення.

У висновку з теми "Психологічний аспект ілюзій" можна підкреслити кілька ключових моментів, які виявилися важливими під час дослідження:

Дослідження психологічних аспектів ілюзій вказує на складність та гнучкість людського розуму. Люди використовують різні механізми, такі як узгодженість, підтвердження очікувань та психологічний захист, для створення

ілюзійного сприйняття світу, що свідчить про адаптивність нашого ментального апарату.

Емоції грають важливу роль у формуванні ілюзій, впливаючи на сприйняття інформації та формування уявлень про світ. Крім того, контекст інформації також може впливати на сприйняття, що підкреслює важливість розуміння контекстуальних факторів [6].

Ілюзії можуть виникати як засіб захисту від неприємних фактів або емоцій. Люди можуть створювати ілюзії про себе або світ, щоб уникнути стресу, тривоги або страху, що свідчить про важливість розуміння механізмів самовідновлення та психологічного захисту.

Вплив культурних та соціальних факторів на сприйняття та інтерпретацію ілюзій підкреслює важливість розуміння культурного контексту. Сприйняття може різнитися в залежності від культурних норм, цінностей та очікувань.

Отже, можна зазначити, що розуміння психологічних аспектів ілюзій допомагає краще зрозуміти, як люди сприймають світ навколо себе, а також допомагає виявити механізми, що керують нашими уявленнями та переконаннями. Дослідження цих аспектів важливе для розуміння людської природи та формування більш повного уявлення про ментальні процеси, які лежать в основі нашого сприйняття світу.

1.2. Природа ілюзій у контексті роману

Ілюзії, як образи, що переплітаються з реальністю, завжди викликають інтригу та викликають питання про природу нашого сприйняття світу. У літературі, особливо у романі, ілюзії можуть стати ключовим елементом, який розкриває глибини людської психології та відображає складність нашого існування.

Вивчення конкретного роману з точки зору теми ілюзій може допомогти краще розібратися в тому, як ілюзії відображаються у літературі та як вони впливають на персонажів та сюжет. Для проведення такого аналізу слід вибрати

роман, в якому тема ілюзій займає центральне місце або в якому ілюзії відображаються яскраво та значущо. Ось кілька кроків, які можна виконати для вивчення конкретного роману з цієї точки зору:

1. Вибір роману: оберіть роман, в якому тема ілюзій грає важливу роль. Це може бути класичний твір літератури або сучасний роман, але важливо, щоб він привертав увагу своєю тематикою і структурою.
2. Аналіз сюжету та персонажів: прочитайте роман та аналізуйте, які персонажі переживають ілюзії та як ці ілюзії впливають на їхні дії та взаємини. Дослідіть, як ілюзії формуються у межах сюжету та як вони розвиваються протягом роману.
3. Вивчення мотивацій: спробуйте з'ясувати, які мотивації лежать в основі формування ілюзій у персонажів. Чому вони створюють ці ілюзії, і як ці ілюзії відображають їхні потреби, бажання та переконання?
4. Аналіз структури та мови: розгляньте, як автор використовує структуру та мову для підсилення теми ілюзій. Чи використовує він символіку, метафори або інші літературні засоби для підкреслення цієї теми?
5. Висновки та порівняння: зробіть висновки про те, як тема ілюзій розкривається у вибраному романі. Порівняйте його з іншими романами або літературними творами, де також присутня тема ілюзій, та визначте специфічні особливості підходу автора [7, с.160-162].

Аналіз конкретного роману з точки зору теми ілюзій може допомогти краще розуміти, як ця тема відображається у літературі та як вона впливає на сприйняття світу та людську поведінку.

Аналіз ілюзій, які присутні в романі, дозволить краще розуміти, як ці ілюзії впливають на персонажів та розвиток сюжету. Ось кілька ключових аспектів, які можна включити до такого аналізу:

Проаналізуйте, які ілюзії мають персонажі роману і як вони впливають на їхню поведінку та рішення. Це можуть бути ілюзії щодо себе, майбутнього, стосунків або будь-яких інших аспектів їхнього життя [8, с. 304].

Визначте, як ілюзії впливають на взаємини між персонажами. Чи призводять вони до конфліктів, місць співпраці або обману? Як вони впливають на комунікацію та взаєморозуміння?

Проаналізуйте, як ілюзії персонажів змінюються протягом розвитку роману. Чи вони руйнуються під дією подій, чи ж персонажі продовжують жити в своїх ілюзіях? Чи змінюється їхнє сприйняття світу та інших персонажів?

Розгляньте, які символічні значення можуть мати ілюзії у контексті роману. Чи вони відображають загальні теми та ідеї роману? Чи є вони показником певних аспектів суспільства, культури або індивідуальних характеристик персонажів?

Вивчіть, як ілюзії впливають на розвиток сюжету та його повороти. Чи стають ілюзії каталізатором подій, чи ж, навпаки, перешкоджають героям досягненню їхніх цілей? Як вони впливають на хід розкриття загадок та розв'язання конфліктів?

Аналіз ілюзій у романі допомагає краще розуміти глибину персонажів та складність сюжету. Він дозволяє виявити глибинні теми та ідеї, які відображаються через призму ілюзій, та допомагає зрозуміти, як ці ілюзії впливають на наше сприйняття роману [9, с. 136-163].

Розгляд природи ілюзій у романі може включати аналіз того, чи вони є простим обманом або самозванством, чи вони мають більш глибоке значення. Для цього слід ретельно вивчити контекст та характеристики ілюзій у романі. Ось деякі підходи до розгляду цього питання:

Деякі ілюзії можуть бути простим обманом або самозванством, що призводить до виникнення конфліктів та розкриття характерів. Наприклад, персонаж може створити ілюзію про свої досягнення або успіхи, які насправді не існують, щоб отримати суспільне визнання або уникнути відповідальності. Такі ілюзії можуть бути виявлені та руйнуватися протягом розвитку сюжету [10].

Інші ілюзії можуть бути засобом самозванства або підвищення самооцінки персонажів. Наприклад, персонаж може створити ілюзію про свої здібності або

силу, щоб відчувати більшу впевненість у собі або привернути увагу інших. Ці ілюзії можуть бути важливим елементом самовираження або самовиправдання.

Деякі ілюзії можуть мати більш глибоке символічне або метафоричне значення, яке відображає глибинні теми та ідеї роману. Наприклад, ілюзія про щасливе життя або ідеальні стосунки може відображати бажання персонажів втекти від реальності або прагнення знайти сенс та задоволення у своєму житті.

Аналіз природи ілюзій у романі допомагає розкрити їхню сутність та значення в контексті сюжету та характерів. Важливо враховувати контекст та характеристики кожної ілюзії, щоб визначити, чи вона є обманом, самозванством або має більш глибоке символічне значення [11, с. 321].

У висновку з теми "Природа ілюзій у контексті роману" можна зазначити, що ілюзії відіграють складну та багатогранну роль у романах, відображаючи різні аспекти людської природи та сприйняття світу. Наш аналіз показує, що ілюзії можуть мати різну природу і значення:

1. Роль персонажів: ілюзії є важливою складовою характерів роману, формуючи їхні мотивації, бажання та дії. Вони можуть служити як спосіб захисту від неприємностей, самовираження або підвищення самооцінки.
2. Вплив на сюжет: ілюзії впливають на розвиток сюжету, створюючи конфлікти, перешкоди та повороти. Вони можуть бути каталізатором подій або перешкоджати досягненню мети героїв.
3. Символічне значення: деякі ілюзії мають більш глибоке символічне або метафоричне значення, відображаючи теми та ідеї роману. Вони можуть відображати бажання персонажів, їхні страхи, надії або суперечності [12, с. 440].

У результаті дослідження стає зрозумілим, що ілюзії в романі відображають різноманітні аспекти людського життя та психології. Вони допомагають розкрити глибинні теми та ідеї роману та розуміти характери та їхні мотивації. Такий аналіз розширює наше розуміння природи ілюзій у контексті

літературного твору та розкриває їхнє значення для формування характерів та розвитку сюжету.

РОЗДІЛ II. ДІЙСНІСТЬ ЯК СПРИЙНЯТТЯ РЕАЛЬНОСТІ

2.1.Формування реальності через персональний досвід

Роман "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса є класичним твором світової літератури, який відображає складність та багатогранність людської психології, а також проблематику ілюзій та дійсності.

У цьому романі, дійсність і ілюзії постійно переплітаються через призму уявлення головного героя, Дон Кіхота. Він, як вірить у свої переконання, сповнений ідеалізму та героїчних фантазій, уявляє себе лицарем, який захищає правду і справедливість у світі, що йому здається жорстоким і безглуздим. Та ця його ілюзія про лицарський світ стикається з реальністю суспільства, яке він намагається змінити [13, с. 74-78].

Тема дійсності та сприйняття реальності в романі "Дон Кіхот" є ключовою для розуміння його сюжету та глибинних психологічних аспектів. Через призму ілюзій і дійсності, автор проливає світло на проблеми героїв, їхні мотивації, їхні вчинки та взаємовідносини з навколишнім світом. Роман показує, як ілюзії можуть стати силою, що веде до величі, але в той же час, вони можуть призвести до руйнування і поглиблення відчуття втрати і розчарування. Таким чином, тема дійсності та сприйняття реальності сприяє розкриттю глибинних філософських і моральних питань, які важливі для сучасного читача.

Головні герої роману "Дон Кіхот", зокрема Дон Кіхот і Санчо Панса, сприймають світ кожен зі своєї власної унікальної перспективи, яка формується через їхній особистий досвід, характер та індивідуальність:

1. Дон Кіхот: він сприймає світ через призму своєї ілюзійної уяви про лицарства та романтику. Він переконаний, що життя - це постійна боротьба за справедливість, героїзм і чесність. Його власний досвід перетворює невинні події у величезні пригоди, а звичайних людей - у лицарів та принцес.

2. Санчо Панса: у протилежність Дону Кіхоту, Санчо більш прозорий та прагматичний. Він сприймає світ через призму своєї простоти і реалізму. Санчо прагне до матеріального благополуччя і стабільності, і його досвід змушує його підтримувати ілюзії Дон Кіхота, але в той же час, він часто виявляється голосом розуму та реальності.
3. Інші персонажі: інші персонажі також мають свої унікальні способи сприйняття світу, що відображають їхні власні досвіди та характери. Наприклад, реальність для Дульсіні, коханої Дон Кіхота, може бути зміненою через її віру в кохання, тоді як для інших персонажів вона може бути прагматичною та безжалісною [14, с. 73-86].

Загальною рисою є те, що кожен герой сприймає світ через призму свого власного досвіду, що формується відповідно до їхньої особистості, цінностей та уявлень про життя. Це створює багатозаровість та цікавість у вивченні їхніх персонажів та їхніх взаємодій з оточуючим світом.

Досвіди та переконання героїв роману "Дон Кіхот" визначають їхню індивідуальну реальність та впливають на їхні дії та взаємодію з навколишнім світом наступним чином:

1. Дон Кіхот: його переконання у важливості лицарської честі, героїзму та справедливості формують його ілюзію про світ, де добро перемагає зло. Він бачить себе як лицаря, який повинен захищати слабких та піднімати боротьбу проти несправедливості. Ці переконання диктують його дії, незалежно від того, наскільки нереалістичні вони можуть бути, і призводять до безлічі пригод та пригод [15].
2. Санчо Панса: для Санчо, реальність полягає у практичних речах, таких як їжа, забезпечення сім'ї та здоров'я. Він бачить світ через призму своїх базових потреб і намагається зберегти максимальну стабільність та комфорт у своєму житті. Ці переконання впливають на його взаємодію з Доном Кіхотом, адже він часто прагне притримувати його у реальному світі, тоді як Дон Кіхот віддає перевагу фантазіям і ілюзіям [16, с. 320].

3. Інші персонажі: інші персонажі також мають свої унікальні переконання та досвід, які формують їхню реальність. Наприклад, переконання Дульсіньї в коханні та ідеали рицарства визначають її сприйняття світу та взаємодію з Доном Кіхотом.
1. У цілому, переконання героїв визначають їхні дії та взаємодію з навколишнім світом, створюючи цікаву динаміку та напруження у розвитку сюжету роману [17, с. 60-66.].

У романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса тема формування реальності через персональний досвід відображається через призму дій та переконань головних героїв. Дон Кіхот, уявний лицар, живе у світі своїх ілюзій про героїзм та справедливість, віддаючи перевагу ідеалам над реальністю. Санчо Панса, у свою чергу, представляє більш прозорий та прагматичний підхід до світу, де основними цілями є задоволення базових потреб і забезпечення сім'ї.

Герої цього роману змушені стикатися з різними випробуваннями, які перевіряють їхні власні переконання та уявлення про реальність. Їхні дії та взаємодія з навколишнім світом визначаються їхнім власним досвідом і уявленнями про життя. Це створює напруження та конфлікт у розвитку сюжету та розвиток героїв.

Отже, формування реальності через персональний досвід у романі "Дон Кіхот" є важливою темою, що відображає складність та багатогранність людської психології, а також проблематику ілюзій та дійсності.

2.2. Порівняння реальності та ілюзій у романі «Дон Кіхот»

В романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса порівняння реальності та ілюзій є однією з ключових тем, яка відображає глибину та складність людської природи. У цьому вступі ми будемо досліджувати, як автор розкриває цю тему через пригоди своїх героїв, особливо через пригоди самого Дон Кіхота та його вірного слуги Санчо Панса.

Перед нами виникає запитання: що робить реальність реальністю, а ілюзії - ілюзіями, і як ці два поняття взаємодіють у світі "Дон Кіхота"? Чи можуть ілюзії стати реальністю, чи вони завжди залишаються у сфері мрій та фантазії? Відповісти на ці питання допоможе аналіз інцидентів та діалогів героїв, а також їхні думки та переживання, що є центральними елементами у розкритті теми порівняння реальності та ілюзій у цьому визначному творі світової літератури [18, с. 704].

У романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса, герої сприймають реальність та ілюзії по-різному, що створює цікаві конфлікти та динаміку сюжету. Давайте порівняємо сприйняття реальності та ілюзій головних героїв - Дон Кіхота та Санчо Панси:

1. Сприйняття реальності:

Дон Кіхот: він живе у світі своїх ілюзій про лицарство, героїзм та справедливість. Наприклад, він бачить вітрина пекарні як в'язницю з в'язнем, якого треба звільнити, а кар'єр дерева як замок, де він може вирішити свої лицарські справи.

Санчо Панса: він сприймає реальність більш прагматично. Наприклад, він часто намагається виправити або принаймні пояснити дикі дії Дон Кіхота, які він вважає ілюзіями [19, с. 192].

2. Сприйняття ілюзій:

Дон Кіхот: він вірить у свої ілюзії, навіть тоді, коли вони приводять його до небезпеки або ризику. Наприклад, він вважає, що він справжній лицар, і безсумнівно віддався боротьбі за справедливість, хоча це часто призводить до комічних або трагічних наслідків.

Санчо Панса: він більш реалістично оцінює ситуації і часто намагається роз'яснити Дону Кіхоту, що його ідеали лицарства можуть бути ілюзіями або нереалістичними [20, с. 146-150].

Ці приклади демонструють, як Дон Кіхот та Санчо Панса по-різному сприймають та реагують на реальність та ілюзії, що є однією з центральних проблематик роману.

Дон Кіхот і Санчо Панса визначають ілюзії по-різному, і ці ілюзії впливають на їхнє розуміння світу навколо них відмінним чином:

1. Дон Кіхот:

Визначення ілюзій: для Дон Кіхота ілюзії - це його уявлення про лицарство, героїзм та справедливість. Він вірить у світлий ідеал лицарства і намагається жити відповідно до цих ідеалів, навіть якщо це призводить до комічних або трагічних ситуацій.

Вплив на розуміння світу: ілюзії Дон Кіхота руйнують його зв'язок з реальністю. Він переконаний у своїй правоті і готовий віддати життя за свої ілюзії, навіть якщо це приводить до небезпеки для нього самого та для інших.

2. Санчо Панса:

Визначення ілюзій: для Санчо Панси ілюзії - це непрактичні та нереалістичні уявлення, які протистоять реальності. Він бачить ілюзії Дон Кіхота як дивовижні, але небезпечні уявлення, які часто призводять до неприємностей.

Вплив на розуміння світу: ілюзії Дон Кіхота викликають розчарування та роздратування у Санчо Панси, оскільки вони часто приводять до складних ситуацій, з якими він змушений впоратися. Хоча він і намагається відвертати Дона Кіхота від його ілюзій, але в кінцевому рахунку він також вірить у потенційну силу цих ідеалів [21, с. 4-5].

Отже, ілюзії впливають на розуміння світу героїв різним чином: для Дон Кіхота вони стають життєвою місією, а для Санчо Панса - джерелом конфліктів та розчарувань.

У світі "Дон Кіхота" ілюзії та реальність постійно взаємодіють та протистоять один одному. Ця динаміка створює не лише комічні ситуації, але й глибокі роздуми над природою істини, мрій та справжності.

1. Протистояння:

Ілюзії vs реальність: головний конфлікт у романі полягає у протистоянні ідеалів та реальності. Дон Кіхот, живучи у світі своїх ілюзій про лицарство, постійно зіштовхується з жорсткою реальністю, яка часто призводить до його поразок та розчарувань.

Сприйняття реальності: ілюзії Дон Кіхота і відповідна йому реальність часто взаємодіють у непередбачувані способи. Наприклад, він може бачити вітрина пекарні як в'язницю, що вимагає його звільнення, або поле битви як поле героїчної битви.

2. Об'єднання:

Однак, на противагу конфліктам ілюзій і реальності, іноді в романі відбувається певне об'єднання цих понять. Наприклад, у найбільш епічних моментах роману ілюзії Дон Кіхота стають для нього реальністю, яка надає йому силу та мужність для боротьби за свої ідеали [22, с. 15-18].

Таким чином, в світі "Дон Кіхота" ілюзії та реальність постійно взаємодіють, створюючи складну та цікаву динаміку, яка розкриває глибинність та різноманіття людського досвіду.

У романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса порівняння реальності та ілюзій відіграє ключову роль у розкритті глибоких філософських та психологічних аспектів людського життя. На протязі твору герої стикаються з постійними конфліктами між світом ілюзій та реальності, які відображаються в їхньому сприйнятті навколишнього світу та самих себе. Ілюзії героїв, особливо Дон Кіхота, є джерелом комедійних ситуацій, але водночас вони підносять глибокі питання про природу мрій, ідеалів та справжності.

В результаті, порівняння реальності та ілюзій у романі "Дон Кіхот" вказує на складність та багатогранність людського життя. Ці поняття нерозривно пов'язані між собою, і взаємодія між ними допомагає героям розкрити глиbokість своєї людської природи та зрозуміти сенс життя.

РОЗДІЛ III. ЗІТКНЕННЯ ІЛЮЗІЙ ТА ДІЙСНОСТІ

3.1. Конфлікт між світом ілюзій та реальністю

У відомому романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса, початок розділу "Зіткнення ілюзій та дійсності" встановлює основну динаміку конфлікту між ілюзійним світом головного героя, Дон Кіхота, та безкомпромісною реальністю, що оточує його. Цей розділ відкриває широкий спектр парадоксів та суперечностей, які створюють напружену взаємодію між фантазією та дійсністю.

Дон Кіхот, відомий своєю вірою у лицарство та романтичні ілюзії, живе у своєму власному світі героїчних пригод та величних подвигів. Він відкидає обмеження реальності, уявляючи себе як лицаря, який бореться за справедливість та надію. Проте його ілюзорні уявлення рідко збігаються з безжалісною дійсністю, яка нещадно розкриває його помилки та обман.

Таким чином, конфлікт між ілюзійним світом Дон Кіхота та реальністю стає не лише драматичною основою роману, а й важливим каталізатором для розуміння глибоких тем і проблем людської природи [23, с. 7-11].

У романі "Дон Кіхот" ілюзії головного героя, Дон Кіхота, неодноразово призводять до поразок і небезпек. Давайте розглянемо кілька конкретних ситуацій, де це стає очевидним:

Бій із вітряками: один з найвідоміших епізодів, коли Дон Кіхот приймає вітряки за гігантів і вважає, що вони атакують село. Він безжалісно атакує їх, але його супроводжує поразка, коли вітер розбиває його на землю.

Зустріч із кріліями: Дон Кіхот вважає погоню за вівчарями з кріліями за покарання чарівною подушкою. Його ілюзії призводять до конфлікту з реальними людьми, які не розуміють його дивного мислення.

Боротьба із баркомтом: у кінці роману, Дон Кіхот стикається з мельницею, яку він сплутує з кріліями. Ця ситуація стає символом його безрозсудності та непокірної природи.

У всіх цих випадках ілюзії Дон Кіхота переважають реальність, що призводить до його поразок і небезпеки. Ці ситуації демонструють, як навіть найчесніші наміри можуть бути призведені до зради, коли вони ґрунтуються на ілюзіях, які не відповідають дійсності [24, с. 59-64].

Конфлікт між ілюзіями та реальністю в романі "Дон Кіхот" визначає його сюжетну лінію та впливає на розвиток персонажів та їхні взаємини таким чином:

1. Розвиток сюжету: ілюзії Дон Кіхота послідовно ведуть до низки пригод і перипетій, що формують основний сюжет роману. Кожна нова ситуація, у яку потрапляє головний герой через свої ілюзії, приводить до нових випробувань та пригод.
2. Зміна відносин між персонажами: конфлікт між ілюзіями та реальністю впливає на взаємини Дон Кіхота з іншими персонажами. Він бачить у них лицарів, дами та розбійників згідно зі своїми уявленнями, що часто призводить до комічних ситуацій, але і до напружених моментів.
3. Загальна динаміка твору: конфлікт ілюзій та реальності надає роману динамічності та напруженості. Він створює протиріччя між фантазією та дійсністю, яке підтримує інтерес читача і відображає глибину героїчної місії Дон Кіхота [25, с. 16-19].

Отже, конфлікт між ілюзіями та реальністю в романі "Дон Кіхот" не лише визначає хід сюжету, а й глибше виводить на передній план тему ідеалізму, героїзму та людської природи.

У романі "Дон Кіхот" Мігеля де Сервантеса конфлікт ілюзій та реальності демонструє, як надмірна фантазія може призвести до руйнування, але в той же час ілюзії також можуть надати життю сенс і значення. Дон Кіхот, хоча і стикається зі своїми поразками, залишається символом віри, самовідданості та мужності.

Отже, конфлікт між світом ілюзій та реальності в романі "Дон Кіхот" не тільки відображає протиріччя між мрією та дійсністю, але й підносить важливі питання про природу героїзму, жертвовності та справжньої людської цінності.

3.2. Пошук внутрішнього балансу між ілюзією та дійсністю

Внутрішній конфлікт головних персонажів, особливо Дон Кіхота, у романі "Дон Кіхот" відображається в їхній постійній боротьбі зі своїми ілюзіями та реальністю. Ось кілька аспектів цього внутрішнього протиріччя:

1. Боротьба між ідеалізмом і реалізмом: Дон Кіхот постійно знаходиться в конфлікті між своїм ідеалізованим уявленням про лицарство та справжніми реаліями світу навколо нього. Його ілюзії про лицарську честь і героїзм стикаються зі суворою дійсністю, що призводить до внутрішніх розпадів.
2. Конфлікт із самим собою: Дон Кіхот час від часу відчуває сумніви щодо своїх власних переконань та ілюзій, але він постійно змушений боротися з цими сумнівами, щоб залишатися вірним своєму ідеалу.
3. Пошук балансу: Дон Кіхот намагається знайти баланс між своїми ілюзіями та реальністю, шукаючи способи перетворити світ навколо себе відповідно до своїх уявлень. Він постійно стикається з різними перешкодами і випробуваннями, але не відмовляється від своєї місії [27, с. 17-18].

Ці внутрішні конфлікти створюють глибокий та виразний портрет героя, який постійно знаходиться на межі між фантазією та дійсністю, між мрією та реальністю.

Еволюція персонажів у контексті їхнього пошуку внутрішнього розуміння та збалансованості між світом мрій та реальності в романі "Дон Кіхот" відбувається через численні випробування, важкі рішення та внутрішні перетворення. Ось деякі ключові моменти в еволюції персонажів:

1. Початок ілюзії: на початку роману Дон Кіхот та його вірний слуга Санчо Панса вирушають у подорож, мотивовані мрією про лицарське життя та благородство. Їхні мрії допомагають їм знайти сенс у своєму існуванні, але вони також стикаються з численними викликами реального світу.

2. Реальність і розчарування: поступово герої зіткнуться з безліччю реальних перешкод та випробувань, що поставлять їхні мрії під сумнів. Реальність руйнує їхні ілюзії, а розчарування та поразки роблять їх більш вразливими.
3. Пошук балансу: попри всі труднощі, персонажі продовжують шукати баланс між своїми мріями та реальністю. Вони навчаються приймати світ таким, яким він є, але не втрачають своїх ідеалів та надій.
4. Внутрішні перетворення: у ході подорожі герої зазнають внутрішніх перетворень. Вони розвивають свою самосвідомість, стають мудрішими та більш зрілими. З часом їхня реакція на події набуває більш збалансованого характеру [28, с. 66-70].

Еволюція персонажів у "Дон Кіхоті" відбувається через постійний пошук рівноваги між мрією та реальністю, а також завдяки їхнім власним внутрішнім перетворенням та розвитку. Цей процес надає глибини та інтриги роману, роблячи його одним із визначних творів світової літератури.

В романі "Дон Кіхот" пошук балансу між ілюзіями та реальністю відображається через розгляд філософських ідей, таких як природа істини, сенс життя та призначення людини. Ось деякі ключові аспекти:

1. Природа істини: головні герої роману активно роздумують про природу істини. Для Дон Кіхота та Санчо Панси істина часто змінюється в залежності від їхніх переживань та уявлень. Вони шукають істину у своїх ілюзіях і вірять у свої благородні мети, але реальність часто руйнує ці уявлення.
2. Сенс життя: подорож Дона Кіхота та Санчо Панси можна сприймати як їхню пошуки сенсу життя. Їхні пригоди, навіть якщо вони супроводжуються розчаруванням та поразками, допомагають їм зрозуміти власні цінності та призначення.
3. Призначення людини: герої роману стикаються з питанням свого призначення у світі. Для Дона Кіхота це боротьба за справедливість та ідеали лицарства, тоді як для Санчо Панса - це послужливість своєму

господарю. Їхні пригоди виявляються ключовими в їхньому розумінні власного призначення та місця у світі [29, с. 52-53].

Ці філософські ідеї допомагають героям роману розвивати свій внутрішній світ, збагачуючи їхній пошук балансу між ілюзіями та реальністю більш глибоким розумінням сенсу життя та власного місця у світі.

В романі "Дон Кіхот" Мігель де Сервантеса ми спостерігаємо неперевершений пошук внутрішнього балансу між ілюзією та дійсністю, який відображається через подорож головних героїв - Дона Кіхота та Санчо Панси. На протязі всієї подорожі герої зіштовхуються з численними перешкодами, що впливають з розбіжності між їхніми ілюзіями та суворою реальністю.

В процесі цього пошуку Дон Кіхот та Санчо Панса поступово збагачують свої духовність та розуміння себе і світу. Їхні пригоди, хоч і часто натхнені ілюзіями, допомагають їм виявити справжні цінності життя та знайти глибокий сенс у своєму існуванні. Цей пошук балансу вчить нас про те, що ілюзії можуть бути важливим елементом нашого життя, але ми повинні зберігати здоровий глузд і приймати реальність такою, якою вона є.

ВИСНОВКИ

У висновку про аналіз теми можна зазначити, що ця тема відображає глибокі аспекти людської психології та взаємодії із світом навколо. Романи, які досліджують цю проблематику, надають можливість читачам поглиблено розглянути внутрішній світ персонажів, їхні ілюзії та реальність, конфлікти, що виникають між ними, а також шляхи розв'язання цих конфліктів. Роман "Дон Кіхот" не лише розповідає нам історію пригодницького лицаря та його вірного слуги, але й надає глибокі філософські висновки про природу людського існування та пошук внутрішньої гармонії між мріями та реальністю.

Вивчення цієї теми допомагає більше пізнати складність людської натури, наголошує на важливості самоаналізу та прийняття реальності. Вона також дає можливість осмислити, як ілюзії можуть впливати на рішення та починання персонажів, і як вони врешті-решт змушені стикатися з ними.

Проблематика ілюзії та дійсності в романі відкриває для читача важливі аспекти життя та допомагає краще розуміти складність людської психології. Через вивчення цієї теми читач може отримати глибокі відчуття співчуття та розуміння, що сприяє розвитку емпатії та внутрішнього зростання.

Роман «Дон Кіхот» дозволяє читачам поглиблено розглянути, як ілюзії формують образи світу для персонажів і як це впливає на їхні вчинки та взаємини з іншими персонажами.

При написанні курсової роботи, я змогла розкрити, як ілюзії можуть стати джерелом надії, мотивації або розчарування для персонажів. Вони можуть відображати їхні прагнення, мрії, але також стати перешкодою на шляху до досягнення цілей.

Таким чином, можна зробити висновок, що конфлікт між світом ілюзій та реальності в романі "Дон Кіхот" відображає неврівноваженість між фантазією та дійсністю, яка лежить у самому серці головного героя. Неспроможність розрізнити між мрією та реальністю призводить до численних пригод і перипетій, а також до глибоких філософських роздумів щодо сутності героїчного

життя. Тема зіткнення ілюзій та дійсності розкриває важливі аспекти людської психології та натякнула на необхідність розвитку здатності аналізувати та розуміти реальність у світі повсякденного життя. Це може сприяти глибокому розумінню самого себе та світу навколо, а також сприяти особистісному зростанню та розвитку.

RESUME

In today's world, where virtual reality and other technological illusions are becoming more and more common, the theme of illusion and reality in the novel can take on a new, relevant meaning. Thus, the topic "The problem of illusion and reality in the novel" can be quite relevant and interesting for research as part of the course work.

The purpose of the research is quite broad and includes both the analytical analysis of the text and the study of more general aspects of the topic in the context of literary, philosophical and psychological discussions.

The structure of the course work is determined by the purpose and tasks of the research and includes an introduction, three chapters, six subsections, conclusions, and a list of used sources.

The conflict between the world of illusion and reality in the novel "Don Quixote" not only reflects the contradiction between dream and reality, but also raises important questions about the nature of heroism, sacrifice and true human value.

The novel "Don Quixote" provides deep philosophical conclusions about the nature of human existence and the search for inner harmony between dreams and reality.

The topic reveals important aspects of perception of the world and interaction with it from the point of view of the characters in the novel. Researching this topic allows readers to better understand how reality is reflected in the characters' ideas and how it affects their attitude to life.

Upon analyzing the facts, it can be concluded that the conflict between the world of illusions and reality in the novel "Don Quixote" reflects the imbalance between fantasy and reality, which lies in the heart of the main character. The inability to distinguish between dreams and reality leads to numerous adventures and vicissitudes, as well as to deep philosophical reflections on the essence of a heroic life. The theme of the collision of illusions and reality reveals important aspects of human psychology and hints at the need to develop the ability to analyze and understand reality in the world of everyday life. It can contribute to a deep understanding of oneself and the world around, as well as contribute to personal growth and development.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артамонов І.Д. Ілюзії зору. М., 1961
2. Демидов В. Як ми бачимо те, що бачимо. Вид. "Знання", М., 1987
3. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Київ, 2008. 430 с.
4. Косарева Г. С. Проблема художньої рецепції та інтерпретації в науковому дискурсі. URL: lib.chdu.edu.ua/pdf/monograf/66/3.pdf
5. Нагай І. Д. Художня рецепція як літературознавче поняття. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. 2015. Випуск VII. С.226-233
6. Погонченкова О. Рецепція: поняття, явище, проблема. URL: http://ddpu.drohobych.net/filos_lud/wp-content/uploads/2016/04/2014_20.pdf
7. Приходько В. Б. Рецепція, розуміння та інтерпретація в українській та зарубіжній компаративістиці. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 46. с.160-162
8. Сивокінь Г. У вимірах сприймання. Теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ, 2006. 304 с
9. Інгарден Р. Про пізнавання літературного твору. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996. С. 136-163
10. Astafyev, O. V. Феномен "ілюзії" у сучасній культурі. 2014 р.
11. Августюк М.М. Ілюзія знання в метакогнітивному моніторингу навчальної діяльності студентів ВНЗ: дис. канд. психол. Наук: 2016 р., с. 321
12. Ассман А. (2012). Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті. пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева, О. Юдін. Київ. 440 с.

- 13.Копистянська Н. “Свій”і “чужий” хронотоп як розвиток мотиву Дон Кіхота. Н. Копистянська. Сервантес і проблеми розвитку європейської прози : зб. наук. пр. [за ред Я. Кравця]. Л. : Вид-во ЛНУ, 2002. С. 74–78
- 14.Пронкевич О. Дон Кіхот і націотворення: [текст]. О. Пронкевич. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2006. № 3. С. 73–86
- 15.Борецький М.І. Конфлікт між ідеалом та дійсністю – центральна проблема тво-ру. Всесв. література в середніх навчальних закладах України, 2001. №11-14.
- 16.Гречанюк С. Наш сучасник Дон Кіхот. Вічні книги. К., 1991. 320 с.
- 17.Лицарсько-містичний ідеал у «Житті Дон Кіхота і Санчо» М. де Унамуно. О.В. Пронкевич. Наук. зап. НаУКМА. Сер. Філол. науки . 2007. Т. 72. С. 60-66.
- 18.Сааведра Сервантес Мігель де. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. К.: Дніпро, 1995. 704 с.
- 19.Скобельська О. І. Шляхами Дон Кіхота: Вивчення роману Мігеля Сервантеса де Сааведри «Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі» у школі. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 192 с.
- 20.Чернюк С. Знак доби: Дон Кіхот в українській літературі 20-30-х років. Літературознавчі обрії. Праці молодих учених України. Випуск 5. К., 2004. С. 146-150.
- 21.Барабаш, І. Страдницькі пригоди бідолашного лицаря: (М. Сервантес де Сааведра "Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі", 8 клас. І. Барабаш. Зарубіжна література, 2007. № 40. С. 4-5.
- 22.Кирилюк, З. Мігель Сервантес де Сааведра. "Дон Кіхот" ("Премудрий гідальго Дон Кіхот із Ламанчі"). З.Кирилюк. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2002. № 11. С. 15-18
- 23.Ключко, Л.І.Твір М. Сервантеса "Дон Кіхот" - тільки пародія на рицарські роману. Л.І. Ключко. Зарубіжна література в школі : Науково-методичний журнал. Х., 2010. № 1. С. 7-11

24. Скобельська, О. Образ Дон Кіхота у контексті творів різних видів мистецтва. О. Скобельська. Все для вчителя, 2005. № 21-22. С. 59-64.
25. Сотсков, С.А. Мігель де Сервантес і його час. Автор і його роман "Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі". Пригоди головного героя. С.А. Сотсков. Зарубіжна література в школі: Науково-методичний журнал. Х., 2010. № 9. С. 16-19
26. Хоптій Т. Дон Кіхот як вічний образ у світовій літературі. Хоптій Т. Наукові записки ТНПУ. Літературознавство. Вип. 31, 2011. С. 411-425
27. Шевченко, В. Конфлікт між ідеалом та дійсністю, система світів у романі "Дон Кіхот". В. Шевченко. Зарубіжна література. Шкільний світ, 2009. № 11. С. 17-18
28. Пронкевич, О. Літературне явище як чинник творення нації : Іконологічний аспект образу Дон Кіхота і нарація Іспанії. О. Пронкевич. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України : Науково-методичний журнал. К., 2007. № 11-12. С. 66-70.
29. Пронкевич, О. В. Дон Кіхот як символ занепаду нації. О.В.Пронкевич. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. № 11. С. 52-53